

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğüne Yayınlanır		
Kuruluşu : 7 Ekim 1920	21 Haziran 1998 PAZAR	Sayı : 23379

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Milletlerarası Sözleşme

Karar Sayısı : 98/11184

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nün 1973 yılında Cenevre'de yapılan 58 inci oturumunda kabul edilen ve 23/1/1998 tarihli ve 4334 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ekli "İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin 138 Sayılı Sözleşme"nin onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 15/5/1998 tarihli ve ÇEGY-II/2642 sayılı yazısı üzerine, 31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 25/5/1998 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Mesut YILMAZ
Başbakan

B. ECEVİT
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

Y. SEÇKİNER
Devlet Bakanı

R. SERDAROĞLU
Devlet Bakanı

Dr. İ. ÇELEBİ
Devlet Bakanı

C. KAVAK
Devlet Bakanı

M. BATALLI
Devlet Bakanı

Z. TEMİZEL
Maliye Bakanı

R. SERDAROĞLU
Ulaştırma Bakanı V.

Y. EREZ
Sanayi ve Ticaret Bakanı

İ. GÜRDAL
Turizm Bakanı

İ. SEZGİN
Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.

İ. SAYGIN
Devlet Bakanı

M. GÜRDERE
Devlet Bakanı

M. YILMAZ
Devlet Bakanı

E. AŞIK
Devlet Bakanı

O. SÜNGÜRLÜ
Adalet Bakanı

H. ULUĞBAY
Millî Eğitim Bakanı

M. TAŞAR
Tarım ve Köyüşleri Bakanı

M. C. ERSÜMER
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

E. TARANOĞLU
Orman Bakanı

G. TANER
Devlet Bakanı

Prof. Dr. H. S. TÜRK
Devlet Bakanı

Prof. Dr. Ş. GÜREL
Devlet Bakanı

R. ŞAHİN
Devlet Bakanı

R. K. YÜCELEN
Devlet Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU
İçişleri Bakanı

Y. TOPÇU
Bayındırlık ve İskân Bakanı

H. ÖZKAN
Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. YILDIRIM
Devlet Bakanı

Prof. Dr. A. ANDİCAN
Devlet Bakanı

B. KARA
Devlet Bakanı

H. GEMİCİ
Devlet Bakanı

İ. CEM
Dışişleri Bakanı

H. İ. ÖZSOY
Sağlık Bakanı

Z. TEMİZEL
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

H. ÖZKAN
Kültür Bakanı V.

Dr. İ. AYKUT
Çevre Bakanı

Yürütme ve İdare Bölümü Sayfa : 1

Sözleşme No : 138
İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin Sözleşme/1

Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferans

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Genevre'de toplanmaya çağırılmış ve 6 Haziran 1973 tarihinde düzenlediği 58. oturumunda,

Oturum gündeminin dördüncü maddesini oluşturan istihdama kabulde asgari yaş konusunda yapılan bazı önerileri kabule karar vererek,

1919 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi, 1920 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesi, 1921 tarihli Asgari Yaş (Tarım) Sözleşmesi, 1921 tarihli Asgari Yaş (Trimci ve Ateşçiler) Sözleşmesi, 1932 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesi, 1936 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesi (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesi (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesi (Düzeltilmiş), 1959 tarihli Asgari Yaş (Balıkçılık) Sözleşmesi ve 1965 tarihli Asgari Yaş (Yeraltı Maden İşleri) Sözleşmesi hükümlerini dikkate alarak,

Çocukların çalıştırılmasına tamamen son vermek amacıyla, sınırlı sayıda ekonomik sektöre uygulanabilen mevcut sözleşmelerin zaman içerisinde yerini alacak genel bir belge oluşturulmasının zamanının geldiğini gözönünde tutarak ve

Bu önerilerin bir Uluslararası Sözleşme haline getirilmesini kararlaştırarak,

Bin dokuzyüz yetmiş üç yılı Haziran ayının işbu yirmi altıncı günü Asgari Yaş Sözleşmesi, 1973 olarak adlandırılacak aşağıdaki sözleşmeyi kabul etmiştir.

Madde 1

Bu Sözleşmenin kendisi için yürürlükte olduğu her üye, çocuk işçiliğini etkin bir şekilde ortadan kaldırmayı ve istihdama veya çalışmaya kabul için asgari yaşın giderek gençlerin fiziksel ve zihinsel yönden tam olarak gelişmelerine olanak tanıyacak bir düzeye yükseltilmesini sağlayan ulusal bir politika takip etmeyi kabul eder.

1 / Yürürlüğe giriş tarihi = 19 Haziran 1976

Madde 2

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, onay belgesine ekleyeceği bir beyanla, kendi ülkesinde ve kendi ülkesinde kayıtlı bulunan ulaşım araçlarında istihdama veya çalışmaya kabul için asgari yaş sınırını belirleyecektir; bu sözleşmenin 4. ve 8. maddeleri saklı kalmak üzere, hiçbir kimse bu yaşın altında herhangi bir meslekte istihdama veya çalışmaya kabul edilmeyecektir.

2. Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, daha önce belirlemiş olduğu asgari yaşdan daha yüksek bir asgari yaş belirlediğini sonradan yapacağı yeni açıklamalarla Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne bildirebilir.

3. Bu maddenin 1. fıkrasına göre belirlenen asgari yaş sınırı, zorunlu öğrenim yaşının bittiği yaşın altında ve her halükarda 15 yaşın altında olmayacaktır.

4. Ekonomisi ve eğitim olanakları yeterince gelişmemiş olan her üye, bu maddenin 3. fıkrası hükümlerini dikkate almaksızın varsa ilgili işveren ve işçi örgütlerinin görüşünü aldıktan sonra, asgari yaşı başlangıçta 14 olarak belirleyebilir.

5. Bir önceki fıkra gereğince asgari yaş 14 olarak belirleyen her üye, bu sözleşmenin uygulanmasına ilişkin olarak Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası'nın 22. maddesine göre sunacağı raporlarda:

a) bu belirlemenin gerekçelerinin devam ettiğine veya

b) belirli bir tarihten sonra sözkonusu hükümlerden yararlanma hakkında vazgeçtiğine,

ilişkin bir açıklamaya yer verecektir.

Madde 3

1. Doğası veya yapıldığı koşullar bakımından genç kişilerin sağlığını, güvenliğini veya ahlakını tehlikeye düşürebilecek her türlü istihdam veya çalışmaya kabul için asgari yaş 18'in altında olmayacaktır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasının uygulandığı istihdam veya çalışma türleri, varsa işveren ve işçi örgütlerine danışıldıktan sonra ulusal mevzuat yahut yetkili makamca belirlenecektir.

3. Ulusal mevzuat yahut yetkili makam bu maddenin 1. fıkrası hükümlerine bakılmaksızın, varsa işveren ve işçi örgütlerine danışarak, sözkonusu genç kişilerin sağlığı, güvenliği ve ahlakının tam olarak güvenceye alınması ve genç kişilerin ilgili faaliyet alanında yeterli özel öğrenim veya mesleki eğitim görmeleri koşuluyla 16 yaşından itibaren istihdamlarına veya çalışmalarına izin verebilir.

Madde 4

1. Yetkili makam gerektiğinde, varsa ilgili işveren ve işçi örgütlerine danıştıktan sonra özel ve önemli uygulama sorunlarının çıktığı sınırlı istihdam ve çalışma kategorilerini bu sözleşmenin uygulama alanı dışında tutabilir.

2. Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası'nın 22. maddesi gereğince Sözleşmenin uygulanmasıyla ilgili olarak vereceği ilk raporda, bu maddenin 1. fıkrasına göre uygulama alanı dışında bırakılan kategorilerin listesini kapsam dışı bırakma nedenlerini de belirterek açıklayacak ve müteakip raporlarında kapsam dışı tutulan bu kategorilerle ilgili mevzuatın durumu ile Sözleşmeye bu kategorileri kapsama alması bakımından ne ölçüde işlerlik kazandırıldığına veya işlerlik kazandırılmasının öngörüldüğü hususlarında bilgi verecektir.

3. Bu sözleşmenin 3. maddesinin kapsadığı istihdam veya çalışma, bu maddeye dayanılarak Sözleşme kapsamı dışında bırakılmayacaktır.

Madde 5

1. Ekonomisi ve idari yapısı yeterince gelişmemiş bir üye bu sözleşmenin uygulama alanını, varsa ilgili işçi ve işveren örgütlerine danışarak başlangıç aşamasında sınırlayabilir.

2. Bu maddenin 1. fıkrası hükmünden yararlanan her üye, onay belgesine ekleyeceği beyanda Sözleşme hükümlerinin uygulanacağı işyerlerini ya da ekonomik faaliyet dallarını belirtecektir.

3. Bu sözleşme hükümleri her halükarda aşağıda kayıtlı işler bakımından uygulanacaktır: madencilik ve maden çıkarımı; imalat; inşaat; elektrik, gaz ve su; temizlik hizmetleri; ulaştırma, depolama ve haberleşme; düzenli olarak ücretli işçi istihdam etmeyen ve yerel tüketim amacıyla üretim yapan küçük ölçekli aile işletmeleri dışında kalan ticari amaçlı üretimde bulunan diğer tarım işletmeleri ve plantasyonlar.

4. Sözleşmenin uygulama kapsamını bu madde uyarınca sınırlamış olan üyeler,

a) Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası'nın 22. maddesi uyarınca düzenleyecekleri raporlarda, Sözleşmenin uygulanma kapsamı dışında bırakılan faaliyet dallarında çocukların ve gençlerin çalışmaları ya da istihdamlarına ilişkin genel durumu ve Sözleşme hükümlerinin uygulama alanının genişletilmesi doğrultusunda kaydedilen gelişmeleri bildirecekler;

b) Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne gönderecekleri resmi bir beyan ile uygulama kapsamını her zaman genişletebileceklerdir.

Madde 6

Bu sözleşme, çocuklar ve gençler tarafından genel, mesleki ve teknik eğitim için okullarda veya diğer eğitim kuruluşlarında yapılan işlere veya yetkili makamın varsa ilgili işçi ve işveren örgütlerine danışarak belirlendiği koşullara göre işyerlerinde en az 14 yaşındaki kişilerin yaptıkları ve

a) esas olarak bir okul ya da bir eğitim kuruluşunun sorumlu bulunduğu bir eğitim veya öğretim kursunun,

b) yetkili makam tarafından onaylanmış olup büyük ölçüde veya tamamen bir işyerinde yürütülen bir eğitim programının veya

c) eğitim veya meslek seçimini kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmış bir yönlendirme ya da rehberlik programının

ayrılmaz parçası olan işlere uygulanmaz

Madde 7

1. Ulusal mevzuat 13-15 arası yaşlardaki kişilerin,

a) sağlıklarına veya gelişmelerine zarar vermesi ihtimali bulunmayan ve

b) okula devamlarını, yetkili makamın onayladığı mesleğe yöneltme veya mesleki eğitim programlarına katılmalarını veya derslerden yararlanmalarını engellemek koşuluyla hafif işlerde çalışmalarına veya istihdamlarına

izin verebilir.

2. Ulusal mevzuat en az 15 yaşında olmakla birlikte henüz zorunlu öğrenimlerini tamamlamamış olan kişilerin bu maddenin 1. fıkrasının (a) ve (b) paragraflarında belirtilen koşullara uygun işlerde çalışmalarına veya istihdamlarına da izin verebilir.

3. Yetkili makam bu maddenin 1. ve 2. fıkralarına uygun olarak istihdama veya çalışmaya izin verilebilecek faaliyetlerin neler olduğuna karar verecek ve bu çalışma veya istihdamın koşulları ile çalışma sürelerini belirleyecektir.

4. Bu maddenin 1. ve 2. fıkraları dikkate alınmaksızın, 2. maddenin 4. fıkrası hükümlerinden yararlanmakta olan bir üye, bu durum devam ettiği sürece bu maddenin 1. fıkrasındaki 13 ve 15 yaşları 12 ve 14 ile, 2. fıkradaki 15 yaş 14 ile değiştirilebilir.

Madde 8

1. Yetkili makam, varsa ilgili işçi ve işveren örgütlerine danıştıktan sonra, Sözleşmenin 2. maddesinin öngördüğü çalışma ya da istihdam yasaklamalarına sanatsal faaliyetlere katılma gibi amaçlar için münferit çalışma izinleri vermek suretiyle istisnalar getirebilir.

2. Bu şekilde verilecek izinler, çalışma ya da istihdamın koşullarını belirleyecek, süresini sınırlayacaktır.

Madde 9

1. Yetkili makam, bu sözleşme hükümlerinin etkin bir biçimde uygulanmasını sağlamak için uygun cezai hükümleri de dahil gerekli tüm önlemleri alacaktır.

2. Ulusal mevzuat veya yetkili makam, Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin hükümlere uyulmasından sorumlu kişileri tanımlayacaktır.

3. Ulusal mevzuat veya yetkili makam, işverenin muhafaza edeceği ve hazır bulunduracağı kayıt defteri veya diğer belgeleri tanımlayacaktır; bu kayıt defteri veya belgelerin işverenin istihdam ettiği ya da kendisi için çalışan ve yaşları 18'den küçük olan kişilerin adları ile, mümkün olduğu hallerde usulünce onaylanmış doğum tarihlerini veya yaşlarını içermesi gerekir.

Madde 10

1. Bu sözleşme, 1919 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesini, 1920 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesini, 1921 tarihli Asgari Yaş (Tarım) Sözleşmesini, 1921 tarihli Asgari Yaş (Trimci ve Ateşçiler) Sözleşmesini, 1932 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesini, 1936 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1959 tarihli Asgari Yaş (Balıkçılık) Sözleşmesini ve 1965 tarihli Asgari Yaş (Yeraltı Maden İşleri) Sözleşmesini bu madde'de öngörülen koşullar dahilinde tadil eder.

2. Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesi 1936 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesini (Düzeltilmiş), 1959 tarihli Asgari Yaş (Balıkçılık) Sözleşmesini ya da 1965 tarihli Asgari Yaş (Yeraltı Maden İşleri) Sözleşmesini başka onaylara kapatmaz.

3. 1919 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesine; 1920 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesine; 1921 tarihli Asgari Yaş (Tarım) Sözleşmesine ve 1921 tarihli Asgari Yaş (Trimci ve Ateşçiler) Sözleşmesine taraf bütün ülkeler, bu sözleşmelerin onaya kapatılmasına; bu sözleşmeyi onaylamak suretiyle veya Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'ne iletecekleri bir beyan ile muvafakat ettiklerinden bu sözleşmeler başka onaylara kapanırlar.

4. İşbu sözleşme yükümlülüklerinin

a) 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesine (Düzeltilmiş) taraf olan bir üye ülke tarafından kabul edilmesi ve bu sözleşmenin 2. maddesi uyarınca 15 yaş'tan az olmayan bir asgari yaş belirlenmesi halinde anılan sözleşme kendiliğinden derhal yürürlükten kalkar,

b) 1932 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesinde tanımlandığı şekilde sanayi dışı istihdama ilişkin olarak anılan sözleşmeye taraf bir üye ülke tarafından kabul edilmesi halinde o sözleşme kendiliğinden derhal yürürlükten kalkar,

c) 1937 tarihli Asgari Yaş (Sanayi Dışı İşler) Sözleşmesinde (Düzeltilmiş) tanımlandığı şekilde sanayi dışı istihdama ilişkin olarak anılan sözleşmeye taraf bir üye ülke tarafından kabul edilmesi ve işbu sözleşmenin 2. maddesi uyarınca 15 yaş'tan az olmayan bir asgari yaş belirlenmesi halinde o sözleşme kendiliğinden derhal yürürlükten kalkar.

d) deniz işlerinde istihdam bakımından 1936 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesine (Düzeltilmiş) taraf bir üye ülke tarafından kabul edilmesi ve işbu sözleşmenin 2. maddesi uyarınca 15 yaş'tan az olmayan bir asgari yaş belirlenmesi ya da üye ülkenin bu sözleşmenin 3. maddesinin deniz işlerindeki istihdama uygulandığını belirtmesi halinde o sözleşme kendiliğinden derhal yürürlükten kalkar,

e) deniz balıkçılığında istihdama ilişkin olarak 1959 tarihli Asgari Yaş (Balıkçılık) Sözleşmesine taraf bir üye ülke tarafından kabul edilmesi ve sözleşmenin 2. maddesi uyarınca 15 yaş'tan az olmayan bir asgari yaş belirlenmesi ya da üye ülkenin işbu sözleşmenin 3. maddesinin deniz balıkçılığında istihdama uygulandığını belirtmesi halinde o sözleşme kendiliğinden derhal yürürlükten kalkar,

f) 1965 tarihli Asgari Yaş (Yeraltı Maden İşleri) Sözleşmesine taraf bir üye ülke tarafından kabul edilmesi ve o sözleşme uyarınca belirlenen yaştan daha az olmayan bir asgari yaşın bu sözleşmenin 2. maddesi uyarınca belirlenmesi ya da üye ülkenin işbu sözleşmenin 3. maddesi gereğince bu yaş sınırının yeraltı maden ocaklarında istihdama da uygulandığını belirtmesi halinde anılan sözleşme bu sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle kendiliğinden ve derhal yürürlükten kalkar.

5. Bu sözleşme yükümlülüklerinin kabulü, Sözleşmenin yürürlüğe girmesi halinde ve yürürlüğe girdiği tarihte

a) 12. maddesi uyarınca 1919 tarihli Asgari Yaş (Sanayi) Sözleşmesinin yürürlükten kalkmasını,

b) 9. maddesi uyarınca tarıma ilişkin olarak 1921 tarihli Asgari Yaş (Tarım) Sözleşmesinin yürürlükten kalkmasını,

c) deniz işlerinde istihdama ilişkin olarak 10. maddesi uyarınca 1920 tarihli Asgari Yaş (Denizcilik) Sözleşmesinin ve 12. maddesi uyarınca 1921 tarihli Asgari Yaş (Trimci ve Ateşçiler) Sözleşmesinin yürürlükten kalkmasını

gerektirir.

Madde 11

Bu sözleşmenin kesin onay belgeleri Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilir ve onun tarafından kaydedilir.

Madde 12

1. Bu sözleşme, ancak onay belgeleri Genel Müdür tarafından kaydedilmiş olan Uluslararası Çalışma Örgütü Üyelerini bağlar.

2. Bu sözleşme, iki üyenin onay belgesi Genel Müdür tarafından kaydedildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

3. Bu sözleşme, onu onaylayan her üye için, onay belgesi kaydedildiği tarihten on iki ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 13

1. Bu sözleşmeyi onaylayan her üye, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir süre sonunda, Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve bu Müdürün kaydedeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih, kayıt tarihinden ancak bir yıl sonra geçerli olur.

2. Bu sözleşmeyi onaylamış olup da onu, bundan önceki fıkrada sözü edilen on yıllık sürenin bitiminden itibaren bir yıl süresince bu madde gereğince feshetmek seçeneğini kullanmayan her üye yeniden on yıllık bir süre için bağlanmış olur ve bundan sonra bu sözleşmeyi her on yıllık süre bitince, bu maddenin içerdiği koşullar içinde feshedebilir.

Madde 14

1. Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, örgüt üyeleri tarafından kendisine bildirilen, bütün onaylama ve fesihlerin kaydedildiğini Uluslararası Çalışma Örgütü'nün bütün üyelerine duyurur.

2. Genel Müdür kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onay belgesinin kaydedildiğini örgüt üyelerine duyururken bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında örgüt üyelerinin dikkatini çeker.

Madde 15

Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince kaydetmiş olduğu bütün onaylama ve fesihiyle ilişkin tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşması'nın 102. maddesi uyarınca kaydedilmek üzere Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaştırır.

Madde 16

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü zaman bu sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunar ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi konusunun konferans gündemine alınması gereği hakkında karar verir.

Madde 17

1. Konferansın bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmediği takdirde:

a) Değiştirici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması durumu yukarıdaki 16. madde dikkate alınmaksızın ve değiştirici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kayıt ve şartı ile, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirir.

b) Değiştirici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu sözleşme üyelerin onaylamasına artık açık bulundurulamaz.

2. Bu sözleşme, onu onaylayıp da değiştirici sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için, herhalde şimdiki şekil ve içeriğiyle geçerli olmakta devam eder.

Madde 18

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinleri aynı şekilde geçerlidir.

Convention No. 138**Convention concerning Minimum Age for Admission to Employment¹**

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-eighth Session on 6 June 1973, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to minimum age for admission to employment, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Noting the terms of the Minimum Age (Industry) Convention, 1919, the Minimum Age (Sea) Convention, 1920, the Minimum Age (Agriculture) Convention, 1921, the Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention, 1921, the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention, 1932, the Minimum Age (Sea) Convention (Revised), 1936, the Minimum Age (Industry) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Fishermen) Convention, 1959, and the Minimum Age (Underground Work) Convention, 1965, and

Considering that the time has come to establish a general instrument on the subject, which would gradually replace the existing ones applicable to limited economic sectors, with a view to achieving the total abolition of child labour, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-sixth day of June of the year one thousand nine hundred and seventy-three, the following Convention, which may be cited as the Minimum Age Convention, 1973:

Article 1

Each Member for which this Convention is in force undertakes to pursue a national policy designed to ensure the effective abolition of child labour and to raise progressively the minimum age for admission to employment or work to a level consistent with the fullest physical and mental development of young persons.

Date of coming into force: 19 June 1976.

Article 2

1. Each Member which ratifies this Convention shall specify, in a declaration appended to its ratification, a minimum age for admission to employment or work within its territory and on means of transport registered in its territory; subject to Articles 4 to 8 of this Convention, no one under that age shall be admitted to employment or work in any occupation.

2. Each Member which has ratified this Convention may subsequently notify the Director-General of the International Labour Office, by further declarations, that it specifies a minimum age higher than that previously specified.

3. The minimum age specified in pursuance of paragraph 1 of this Article shall not be less than the age of completion of compulsory schooling and, in any case, shall not be less than 15 years.

4. Notwithstanding the provisions of paragraph 3 of this Article, a Member whose economy and educational facilities are insufficiently developed may, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, initially specify a minimum age of 14 years.

5. Each Member which has specified a minimum age of 14 years in pursuance of the provisions of the preceding paragraph shall include in its reports on the application of this Convention submitted under article 22 of the constitution of the International Labour Organisation a statement –

(a) that its reason for doing so subsists; or

(b) that it renounces its right to avail itself of the provisions in question as from a stated date.

Article 3

1. The minimum age for admission to any type of employment or work which by its nature or the circumstances in which it is carried out is likely to jeopardise the health, safety or morals of young persons shall not be less than 18 years.

2. The types of employment or work to which paragraph 1 of this Article applies shall be determined by national laws or regulations or by the competent authority, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this Article, national laws or regulations or the competent authority may, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, authorise employment or work as from the age of 16 years on condition that the health, safety and morals of the young persons concerned are fully protected and that the young persons have received adequate specific instruction or vocational training in the relevant branch of activity.

Article 4

1. In so far as necessary, the competent authority, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, may exclude from the application of this Convention limited categories of employ-

ment or work in respect of which special and substantial problems of application arise.

2. Each Member which ratifies this Convention shall list in its first report on the application of the Convention submitted under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation any categories which may have been excluded in pursuance of paragraph 1 of this Article, giving the reasons for such exclusion, and shall state in subsequent reports the position of its law and practice in respect of the categories excluded and the extent to which effect has been given or is proposed to be given to the Convention in respect of such categories.

3. Employment or work covered by Article 3 of this Convention shall not be excluded from the application of the Convention in pursuance of this Article.

Article 5

1. A Member whose economy and administrative facilities are insufficiently developed may, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, initially limit the scope of application of this Convention.

2. Each Member which avails itself of the provisions of paragraph 1 of this Article shall specify, in a declaration appended to its ratification, the branches of economic activity or types of undertakings to which it will apply the provisions of the Convention.

3. The provisions of the Convention shall be applicable as a minimum to the following: mining and quarrying; manufacturing; construction; electricity, gas and water; sanitary services; transport, storage and communication; and plantations and other agricultural undertakings mainly producing for commercial purposes, but excluding family and small-scale holdings producing for local consumption and not regularly employing hired workers.

4. Any Member which has limited the scope of application of this Convention in pursuance of this Article –

(a) shall indicate in its reports under article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation the general position as regards the employment or work of young persons and children in the branches of activity which are excluded from the scope of application of this Convention and any progress which may have been made towards wider application of the provisions of the Convention;

(b) may at any time formally extend the scope of application by a declaration addressed to the Director-General of the International Labour Office.

Article 6

This Convention does not apply to work done by children and young persons in schools for general, vocational or technical education or in other training institutions, or to work done by persons at least 14 years of age in undertakings, where such work is carried out in accordance with conditions prescribed by the competent authority, after consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, and is an integral part of –

- (a) a course of education or training for which a school or training institution is primarily responsible;
- (b) a programme of training mainly or entirely in an undertaking, which programme has been approved by the competent authority; or
- (c) a programme of guidance or orientation designed to facilitate the choice of an occupation or of a line of training.

Article 7

1. National laws or regulations may permit the employment or work of persons 13 to 15 years of age on light work which is--

- (a) not likely to be harmful to their health or development; and
- (b) not such as to prejudice their attendance at school, their participation in vocational orientation or training programmes approved by the competent authority or their capacity to benefit from the instruction received.

2. National laws or regulations may also permit the employment or work of persons who are at least 15 years of age but have not yet completed their compulsory schooling on work which meets the requirements set forth in subparagraphs (a) and (b) of paragraph 1 of this Article.

3. The competent authority shall determine the activities in which employment or work may be permitted under paragraphs 1 and 2 of this Article and shall prescribe the number of hours during which and the conditions in which such employment or work may be undertaken.

4. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article, a Member which has availed itself of the provisions of paragraph 4 of Article 2 may, for as long as it continues to do so, substitute the ages 12 and 14 for the ages 13 and 15 in paragraph 1 and the age 14 for the age 15 in paragraph 2 of this Article.

Article 8

1. After consultation with the organisations of employers and workers concerned, where such exist, the competent authority may, by permits granted in individual cases, allow exceptions to the prohibition of employment or work provided for in Article 2 of this Convention, for such purposes as participation in artistic performances.

2. Permits so granted shall limit the number of hours during which and prescribe the conditions in which employment or work is allowed.

Article 9

1. All necessary measures, including the provision of appropriate penalties, shall be taken by the competent authority to ensure the effective enforcement of the provisions of this Convention.

2. National laws or regulations or the competent authority shall define the persons responsible for compliance with the provisions giving effect to the Convention.

3. National laws or regulations or the competent authority shall prescribe the registers or other documents which shall be kept and made available by the employer; such registers or documents shall contain the names and ages or dates of birth, duly certified wherever possible, of persons whom he employs or who work for him and who are less than 18 years of age.

Article 10

1. This Convention revises, on the terms set forth in this Article, the Minimum Age (Industry) Convention, 1919, the Minimum Age (Sea) Convention, 1920, the Minimum Age (Agriculture) Convention, 1921, the Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention, 1921, the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention, 1932, the Minimum Age (Sea) Convention (Revised), 1936, the Minimum Age (Industry) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Fishermen) Convention, 1959, and the Minimum Age (Underground Work) Convention, 1965.

2. The coming into force of this Convention shall not close the Minimum Age (Sea) Convention (Revised), 1936, the Minimum Age (Industry) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised), 1937, the Minimum Age (Fishermen) Convention, 1959, or the Minimum Age (Underground Work) Convention, 1965, to further ratification.

3. The Minimum Age (Industry) Convention, 1919, the Minimum Age (Sea) Convention, 1920, the Minimum Age (Agriculture) Convention, 1921, and the Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention, 1921, shall be closed to further ratification when all the parties thereto have consented to such closing by ratification of this Convention or by a declaration communicated to the Director-General of the International Labour Office.

4. When the obligations of this Convention are accepted –

- (a) by a Member which is a party to the Minimum Age (Industry) Convention (Revised), 1937, and a minimum age of not less than 15 years is specified in pursuance of Article 2 of this Convention, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention,
- (b) in respect of non-industrial employment as defined in the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention, 1932, by a Member which is a party to that Convention, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention,
- (c) in respect of non-industrial employment as defined in the Minimum Age (Non-Industrial Employment) Convention (Revised), 1937, by a Member which is a party to that Convention, and a minimum age of not less than 15 years is specified in pursuance of Article 2 of this Convention, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention,
- (d) in respect of maritime employment, by a Member which is a party to the Minimum Age (Sea) Convention (Revised), 1936, and a minimum age of not less than 15 years is specified in pursuance of Article 2 of this Convention or the Member specifies that Article 3 of this Convention applies to maritime employment, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention,

- (e) in respect of employment in maritime fishing, by a Member which is a party to the Minimum Age (Fishermen) Convention, 1959, and a minimum age of not less than 15 years is specified in pursuance of Article 2 of this Convention or the Member specifies that Article 3 of this Convention applies to employment in maritime fishing, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention,
- (f) by a Member which is a party to the Minimum Age (Underground Work) Convention, 1965, and a minimum age of not less than the age specified in pursuance of that Convention is specified in pursuance of Article 2 of this Convention or the Member specifies that such an age applies to employment underground in mines in virtue of Article 3 of this Convention, this shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of that Convention, if and when this Convention shall have come into force.

5. Acceptance of the obligations of this Convention –

- (a) shall involve the denunciation of the Minimum Age (Industry) Convention, 1919, in accordance with Article 12 thereof,
- (b) in respect of agriculture shall involve the denunciation of the Minimum Age (Agriculture) Convention, 1921, in accordance with Article 9 thereof,
- (c) in respect of maritime employment shall involve the denunciation of the Minimum Age (Sea) Convention, 1920, in accordance with Article 10 thereof, and of the Minimum Age (Trimmers and Stokers) Convention, 1921, in accordance with Article 12 thereof, if and when this Convention shall have come into force.

Article 11

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director General of the International Labour Office for registration.

Article 12

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 13

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take into effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the

period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 14

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 15

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 16

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 17

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides-

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 3 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 18

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.